

APARATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA
АППАРАТ ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Direcția juridică
Юридическое управление

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефан чел Маре, 105

tel.: 37322/23-27-66

“ 03 ” noiembrie 2004

Dj-1 Nr. 599

AVIZ

la proiectul de lege privind modificarea
și completarea Legii nr.344-XIII din 23 decembrie 1994
privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri)
(nr.3477 din 18.10.04)

Direcția juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat, conform prevederilor art.52 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii privind actele legislative nr.780-XIV din 27.12.01 și expune următoarele.

1. Prezentul proiect de lege, este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.1118 din 14.10.04, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Scopul înaintării proiectului de lege vizat spre examinare în Parlament este de a modifica și completa Legea nr.344-XIII din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

Necesitatea modificării și completării legii nominalizate rezultă din cerințele constituționale, dat fiind faptul că, Parlamentul a adoptat Legea nr.344-XIV din 25.07.03 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova prin care au fost introduse un șir de modificări referitoare la reglementarea statutului unității teritoriale autonome Găgăuzia. În special, Legea Supremă a fost completată cu reglementări referitoare la dreptul de inițiativă legislativă a Adunării Populare a UTA Găgăuzia (art. 73), organizarea administrativ-teritorială a țării (art. 110) și un șir de dispoziții referitoare la statutul constituțional al UTA Găgăuzia (art. 111). Astfel, s-a adăugat un nou subiect cu drept de inițiativă legislativă și anume Adunarea Populară a UTA Găgăuzia.

3. Dat fiind faptul, că art.111 din Constituția Republicii Moldova prevede expres denumirea de Unitate teritorială autonomă Găgăuzia, considerăm necesar de a propune modificarea titlului Legii nr.344-XIII din 23.12.94 prin omiterea noțiunii “Gagauz-Yeri”. Din acest motiv, se propune ca noțiunile “Gagauz-Yeri”, “Halc Toplușu”, “Halc Toplușu Bași” și “Bakannik Komiteti” să fie omise din tot textul legii.

4. La alin. (7) din art. 1, cuvintele “de Guvern” se va substitui cu sintagma “Cancelaria de Stat a Guvernului”. Propunerea dată are scopul de a aduce în concordanță normele alin.(7) din proiect cu procedura generală a controlului administrativ prevăzută de legea cu privire la administrația publică locală și legea contenciosului administrativ.

5. La art. 12 alin. (3) litera j), după cuvintele “inițiativă legislativă” se va adăuga sintagma “în domeniile ce țin de interesele și soluționarea problemelor specifice a unității teritoriale autonome Găgăuzia și coordonată cu Guvernul Republicii Moldova”. Modificarea propusă rezultă din cadrul determinării statutului Găgăuziei de către Constituție, abilitând Adunarea Populară cu dreptul de inițiativă legislativă, lăsând ca prin lege să se determine modalitatea de realizare a unui astfel de drept. Considerăm că dreptul Adunării Populare la inițiativă legislativă trebuie interpretat prin prisma intereselor pe care le urmărește legiuitorul constituant de a le proteja în raport cu puterea centrală. Astfel, acest drept trebuie să vizeze doar numai interesele unității teritoriale autonome a Găgăuziei și Adunarea Populară să poată înainta proiecte de legi cu titlu de inițiativă legislativă pentru a soluționa problemele cu care se confruntă autoritățile din teritoriu. Procedura legislativă trebuie să condiționeze dreptul de inițiativă legislativă cu necesitatea coordonării acesteia cu Guvernul Republicii Moldova .

6. La alin. (3) din art. 17 din proiect, după cuvintele “sînt trimise” se vor adăuga cuvintele “Cancelariei de Stat a “, iar cuvintele “contestate de Guvern” se vor substitui cu sintagma ”contestate de Cancelaria de Stat a Guvernului”.

7. Este de menționat faptul, că proiectul de lege în cauză nu înlătură pe deplin lacunele ce se conțin în legea dată reieșind din noile norme constituționale conținute în art. 110 și 111 din Legea Supremă. Pentru aducerea în concordanță a normelor Legii nr.344-XIII din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei cu normele constituționale, propunem suplimentar următoarele modificări:

a) Preambulul legii urmează a fi substituit conform cerințelor constituționale și Legii privind actele legislative cu următorul text: ”În temeiul art. 111 din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta lege organică”.

b) La art. 8 alin. (3), cifra “21” se va substitui cu cifra “18”. Dat fiind faptul, că conform art. 38 din Constituția Republicii Moldova dreptul de vot și dreptul de a fi ales începe cu vârsta de 18 ani, împliniți pînă la data alegerilor, inclusiv excepție făcînd cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege. Este de menționat faptul, că conform art. 11 din Codul electoral cetățenii Republicii Moldova pot fi aleși deputați în Parlament începînd cu vârsta de 18 ani și luînd în considerație că Parlamentul Republicii Moldova este Parlament permanent, iar Adunarea

Populară a Găgăuziei are un statut mai inferior considerăm, că cențul de vîrstă prevăzut la art.8 alin.(3) din legea în cauză trebuie să fie micșorat pentru aducerea acestuia în concordanță cu cerințele Codului electoral.

c) La art. 1 alin. (2) cuvintele “dezvoltării politice” se vor substitui cu cuvintele “cu caracter politic”. Această propunere rezultă din cerința art. 111 alin. (1) din Constituție .

d) La art. 1 alin. (4) se propune de a fi omis, deoarece prevederile acestui alineat nu corespund normelor art. 111 din Constituție .

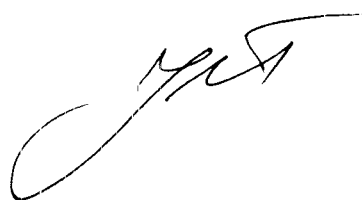
e) La art. 12 alin.(3) litera a) și sintagma “a autorităților administrației publice locale ale Găgăuziei” de la litera c) trebuie să fie omise, deoarece problemele ce țin de organizarea teritoriului și activitatea autorităților administrației publice locale se reglementează prin lege organică conform art.72 alin.(3) litera f) și este o competență exclusivă a Parlamentului Republicii Moldova .

f) La art. 12 alin. (6) cuvintele “normative ale” se vor substitui cu sintagma “emise de autoritățile”.

g) La art. 12 alin.(3) litera g) urmează a fi omisă, deoarece stabilirea titlurilor de onoare și aprobarea distincțiilor este o competență a Președintelui statului prevăzută expres în art.88 litera a) din Constituție .

h) Alineatul (2) din art. 20 se exclude, deoarece Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr.24 din 06.05.99 l-a declarat neconstituțional.

Direcția juridică consideră că proiectul de lege cu obiecțiile expuse mai sus poate fi înaintat spre examinare în ședința plenară a Parlamentului respectîndu-se procedurile regulamentare.

**Șef Direcție
Ion Creangă**

Ex.A.Funieru
Tel: 23.22.61